

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Спеціальність 073 «Менеджмент»

Допускається до захисту.
Зав. кафедри менеджменту
докт. економ. наук, професор:
Гринчук Ю. С. Гринчук
« 08 » листопада 2022 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

На тему: «Управління матеріально-технічним забезпеченням операційної діяльності підприємств»
(на матеріалах ПрАТ ЖЛК-Україна, м. Біла Церква)

Виконав студент магістратури
Махinya Махinya В. В.
Керівник канд. економ. наук,
доцент: Вихор М. В. Вихор
Рецензент Дрозд О. О. Дрозд

Засвідчую, що у цій кваліфікаційній роботі немає запозичень з праць інших авторів без відповідних посилань.

Студент Махinya
(підпис)

Біла Церква - 2022

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра менеджменту

Освітній ступінь: «Магістр»
Спеціальність: 073 «Менеджмент»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри менеджменту,
д. е. н., професор Ю. С. Гринчук
«18» сєчня 202 р.

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Махині Валерія Валентиновича

Тема роботи: «**Управління матеріально-технічним забезпеченням операційної діяльності підприємств** (на матеріалах ПрАТ «ЖЛК-Україна», м. Біла Церква)»

1. Керівник роботи: Вихор М. В., к. е. н., доцент.

1. Строк подання студентом роботи: грудень 2022 р.

2. Вихідні дані до роботи: бухгалтерські документи, фінансова звітність, накази, розпорядження керівництва щодо управління матеріально-технічним забезпеченням ПрАТ «ЖЛК-Україна», публікації у періодичних виданнях, праці вітчизняних й зарубіжних вчених та фахівців з проблеми дослідження.

5. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

- розкрити сутність та значення постачання матеріальних ресурсів на підприємства

- охарактеризувати методи вибору постачальника матеріальних ресурсів та процесу управління закупівельною діяльністю на підприємстві;

- дослідити методичні підходи до оцінки ефективності матеріально-технічного забезпечення підприємств;

- розкрити організаційно-економічні особливості функціонування ПрАТ «ЖЛК-Україна»;

- охарактеризувати систему управління матеріально-технічним забезпеченням досліджуваного підприємства;

- обґрунтувати та запропонувати основні напрямки оптимізації системи управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства.

6. *Перелік графічного матеріалу*: структурно-логічна схема матеріально-технічного забезпечення підприємств; характеристика методів вибору постачальників; алгоритм оцінки ефективності системи матеріально-технічного забезпечення підприємств; аналітичні матеріали досліджуваного підприємства.

7. *Консультанти розділів роботи*

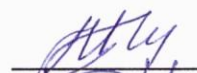
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Вихор М. В., доцент		
1			
2			
3			
Висновки			

8. *Дата видачі завдання*: вересень 2021 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір теми магістерської роботи	Вересень 2021	<i>виконано</i>
2	Одержання індивідуального завдання	Жовтень 2021	<i>виконано</i>
3	Складання календарного плану-графіка написання магістерської роботи	Листопад 2021	<i>виконано</i>
4	Підготовка до виконання магістерської роботи - підбір та вивчення літератури - участь у виконанні науково-дослідних робіт	Грудень 2021	<i>виконано</i>
5	Уточнення теми магістерської роботи та календарного плану-графіка, виходячи зі специфіки базового підприємства (організації)	Січень 2022	<i>виконано</i>
6	Підготовка: - першого розділу - другого розділу - третього розділу - висновків - перевірка науковим керівником	2022 Січень – лютий Березень-квітень Травень – червень Липень – серпень Вересень	<i>виконано</i>
7	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень наукового керівника	Жовтень 2022	<i>виконано</i>
8	Написання та оформлення роботи в остаточному варіанті	Листопад 2022	<i>виконано</i>
9	Одержання відгуку наукового керівника	Листопад 2022	<i>виконано</i>
10	Попередній захист магістерської роботи на кафедрі	Листопад 2022	<i>виконано</i>
11	Заклочення завідувача кафедри	Грудень 2022	<i>виконано</i>
12	Одержання рецензії на наукову роботу	Грудень 2022	<i>виконано</i>
13	Захист магістерської роботи	Грудень 2022	<i>виконано</i>

Студент

В. В. Махня

Керівник роботи

М. В. Вихор

РЕФЕРАТ

Махия В. В. «Управління матеріально-технічним забезпеченням операційної діяльності підприємств (на матеріалах ПрАТ «ЖЛК-Україна», м. Біла Церква)». Кваліфікаційна робота магістра: 89 с., 12 рис., 23 табл., 61 джерело, 2 додатки.

Ключові слова: матеріально-технічне забезпечення, управління, підприємства, завдання, функції.

Keywords: material and technical support, management, enterprises, tasks, functions.

Об'єктом дослідження є процес управління матеріально-технічним забезпеченням підприємств молокопереробної галузі України.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти управління матеріально-технічним забезпеченням підприємств молокопереробної галузі. Конкретні дослідження здійснювалися на матеріалах приватного акціонерного товариства «ЖЛК-Україна».

Метою дослідження є узагальнення теоретичних положень та обґрунтування практичних рекомендацій, щодо удосконалення системи управління матеріально-технічним забезпеченням підприємств молокопереробної галузі.

Методи дослідження. Теоретичною основою дослідження управління матеріально-технічним забезпеченням підприємств молокопереробної галузі стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених у яких розглядалися різні аспекти даної проблеми. У роботі використані монографічний, економіко-статистичні методи, економічного аналізу, графічної інтерпретації, а також методи експертних оцінок та системного аналізу, що дали можливість виявити шляхи удосконалення управління матеріально-технічним забезпеченням підприємств.

Досліджені теоретична сутність категорій «матеріальні ресурси», «матеріально-технічне забезпечення підприємств», «управління матеріально-технічним забезпеченням». Охарактеризовані підходи науковців щодо зазначених категорій. Охарактеризовані методичні підходи до вибору постачальників матеріальних ресурсів та оцінки ефективності матеріально-технічного забезпечення підприємств.

Розкрито організаційно-економічні особливості системи матеріально-технічного забезпечення ПрАТ «ЖЛК-Україна», ключовою із яких є висока інтенсивність конкуренції на ринку молочної сировини.

Сформульовані пропозиції, спрямовані на вдосконалення системи управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства через впровадження корпоративної інформаційної системи «планування ресурсів», призначеної для автоматизації обліку й керування процесами постачання та використання ресурсів.

Результати дослідження можуть бути використані менеджерами молокопереробних підприємств для оптимізації управління матеріально-технічним забезпеченням.

ABSTRACT

Makhynia V. V. «Material and technical support management of enterprise operational activities (based on the materials of "ZhLK-Ukraine" PJSC, Bila Tserkva)».

"Management of material and technical support of operational activities of enterprises (Master's qualification work: 89 p., 12 fig., 23 tables, 61 sources, 2 appendices.

Keywords: material and technical support, management, enterprises, tasks, functions.

The object of research is the process of management of material and technical support of enterprises of milk processing industry of Ukraine.

The subject of research is the theoretical, methodological and practical aspects of management of material and technical support of enterprises of the dairy industry. Specific research was carried out on the materials of the private joint-stock company "ZhLK-Ukraine".

The purpose of the study is to generalize the theoretical provisions and substantiate practical recommendations for improving the logistics management system of dairy processing enterprises.

Research methods. The theoretical basis of the study of logistics management of dairy processing enterprises

were scientific works of domestic and foreign scientists in which various aspects of this problem were considered. The work uses monographic, economic and statistical methods, economic analysis, graphical interpretation, as well as methods of expert assessments and system analysis, which made it possible to identify ways to improve the management of logistics of enterprises.

The theoretical essence of the categories "material resources", "material and technical support of enterprises", "management of material and technical support" is investigated. The approaches of scientists to these categories are characterized. Methodical approaches to the selection of suppliers of material resources and evaluation of the efficiency of material and technical support of enterprises.

The organizational and economic features of the system of material and technical support of PJSC "ZhLK-Ukraine" are revealed, the key of which is the high intensity of competition in the market of dairy raw materials.

The proposals aimed at improving the logistics management system of the enterprise through the introduction of a corporate information system "resource planning", designed to automate the accounting and management of supply and use of resources.

The results of the study can be used by managers of milk processing enterprises to optimize the management of material and technical support management.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Розділ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ПІДПРИЄМСТВ.....	6
1.1 Сутність та значення постачання матеріальних ресурсів на підприємство.....	6
1.2. Методи вибору постачальника матеріальних ресурсів та процесу управління закупівельною діяльністю на підприємстві.....	13
1.3 Методичні підходи до оцінки ефективності матеріально-технічного забезпечення підприємств	23
Висновки до розділу 1.....	32
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ПРАТ «ЖЛК-Україна»	33
2.1. Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «ЖЛК-Україна».....	33
2.2. Оцінка управління матеріально-технічним забезпеченням ПрАТ «ЖЛК-Україна»	46
2.3. Оцінка забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами.....	52
Висновки до розділу 2	55
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ПІДПРИЄМСТВА.....	57
3.1. Удосконалення організаційної підсистеми постачання матеріальних ресурсів у ПрАТ «ЖЛК-Україна».....	57
3.2. Економічна ефективність реалізації запропонованих заходів.....	71
3.3. Формування фінансово-інвестиційної складової в матеріально-технічному забезпеченні підприємства.....	74
Висновки до розділу 3.....	78
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	82
ДОДАТКИ.....	88

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лядська К. В. Логістика підприємств молокопереробної промисловості. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2016. № 24(1196) с. 68-72.
2. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник. К.: КНЕУ, 2013. 779 с.
3. Андрушків О. В. Економіка підприємства. К.: Наука-центр, 2016. 334 с.
4. Гордійчук А. С., Стахів О. А., Кузнецова Т. В., Збагерська Н. В. Організація і технологія матеріально-технічного забезпечення підприємства: навч. посібник / за заг. ред. А. С. Гордійчука. Рівне: НУВГП, 2012. 256 с.
5. Гринчук Ю. С. Особливості складу та структури матеріально-технічних ресурсів аграрного виробництва. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 10. С. 71-74.
6. Лежепьюкова В. Г. Теоретико-методичні засади управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства-суб'єкта ЗЕД. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/48.pdf
7. Максимів Б. М. Роль матеріально-технічного забезпечення в управлінні сучасним промисловим підприємством. URL: <http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2012/v1/1-2012-22.pdf>.
8. Вараскіна О. В., Касьян О. О., Шевченко В. Б. Теоретичні підходи до матеріально-технічного забезпечення підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 24. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/172/165/>.
9. Крохмаль С. С. Управління матеріальними ресурсами на промисловому підприємстві. *БІЗНЕСІНФОРМ*, 2012. №10. С. 109 - 113.
10. Орехова К. В. Кучерявенко І. В. Логістичні концепції управління матеріальними потоками у збройних силах України. *Економіка та управління національним господарством*. Вип.20, 2018. С. 23-28.
11. Власенко В. В., Головка М. П., Семко Т. В., Головка Т. М. . Технологія молока та молочних продуктів: навч. посібник. Харків. ХДУХТ, 2018. 202 с.

12. Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-66969>.
13. Дідоренко Т. В. Сутність і класифікація матеріально-технічних ресурсів на сільськогосподарських підприємствах за їх призначенням та роллю в процесі виробництва. *Український журнал прикладної економіки*. 2016. Том 1. № 1. С. 92-98.
14. Романчук К. В. Матеріальні ресурси як об'єкт бухгалтерського обліку. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. №2(20). С. 423–427. URL: [https://doi.org/10.26642/pbo-2011-2\(20\)-423-427](https://doi.org/10.26642/pbo-2011-2(20)-423-427).
15. Карпенко О. А. Дослідження переваг логістичного підходу при організації систем матеріально-технічного забезпечення підприємств. *Управління проектами, системний аналіз і логістика. Технічна серія*. 2012. Вип. 9. С. 82-85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Upsal_2012_9_20.
16. Thomas E. Johnsen, Mickey Howard, and Joe Miemczyk (2014) *Purchasing and Supply Chain Management: A Sustainability Perspective*. Oxon, UK: Routledge URL: <https://books.google.com.ua/books?id=PMVDwAAQBAJ&pg=PT166&lpg=PT166&dq=Purchasing+Danone&source=bl&ots=MGJVjs9mSe&sig=ACfU3U0TXDgPytx7Danb7638nHhSgJydTQ&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwiL8Zyu4TpAhWqlYsKHcnnCRcQ6AEwBHoECAoQAQ#v=onepage&q=Purchasing%20Danone&f=false>.
17. Афанасенко И. Д., Борисова В. В. Практикум по логистике снабжения: СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2011. 188 с.
18. . Економіка підприємства / за ред. Акад. С. Ф. Покропивного. 2-ге вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2013. 402 с.
19. Васюта В. Б. Підвищення ролі матеріально-технічної бази як фактор ефективного функціонування підприємства. URL: [:http://www.rusnauka.com/39_VSN_2014/Economics/10_182500.doc.htm](http://www.rusnauka.com/39_VSN_2014/Economics/10_182500.doc.htm)

20. Збагерська Н. В. Матеріально-технічне забезпечення підприємства: Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення. Рівне: НУВГП, 2006. 150 с.

21. Пятуніна С. С. Вдосконалення матеріально-технічного забезпечення підприємств харчової промисловості : Збірник наукових праць: Випуск 31 «Проблеми підвищення ефективності інфраструктури» / головн. ред. В. М. Загорулько. К.: НАУ, 2011. 222 с.

22. Чаюн І., Богославець Г., Довгаль Н. Економіка підприємства : підручник. К.: КНТЕУ, 2015. 569 с.

23. Шкода М. С. Удосконалення управління матеріально-технічним забезпеченням підприємств. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи: зб. наук. праць*. 2011. Випуск 33. С. 356-363.

24. Бортнік С. М. Удосконалення управління матеріально-технічним забезпечення підприємств на засадах форсингу та логістики. *Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту*. Луцьк: Волин. ін-т економіки та менедж., 2014. № 8. С. 61-74.

25. Методи оцінки та вибору постачальників на промисловому ринку. URL:

https://pidru4niki.com/1601071762437/marketing/metodi_otsinki_viboru_postachalnikov_promislovomu_rinku.

26. Журавель Н. О. Методи вибору постачальників. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/5422/1Журавель/%20Н.%20О.%20Методи%20вибору%20постачальників.pdf>.

27. Лопатін А. О. Сучасні методи вибору постачальника сировини наземним автотранспортом. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. Вип. №4(78). С. 57-63.

28. Підлісна О. О., Ткач І. С. Економічна ефективність управління матеріально-технічним забезпеченням. *Сучасні проблеми економіки та підприємництва*. 2013. Вип. 12. С.183-189.

29. Васюта В. Б., Кирпань А. Г. Аналіз ефективності використання матеріально-технічної бази підприємства. *Економіка: реалії часу*. 2015. №2(18). С. 107-113.

30. Аулін В. В., Лисенко С. В., Гриньків А. В., Голуб Д. В., Головатий А. О. Логістика постачання транспортних і виробничих підприємств, фірм, компаній: навч. посібник. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2022. 325 с.

31. Новожилов В. В. У истоков подлинной экономической науки. М.: Наука, 1995. 234 с.

32. Мельник Ю. М., Савченко О. О. Проблеми застосування збалансованої системи показників на вітчизняних підприємствах. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. № 1. С. 192-203.

33. Осадча Г. Г., Ополонець І. П. Збалансована система показників як ефективний інструмент управління підприємством. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип.18, ч. 2. С. 120-124.

34. Городко М. В. Теоретичні засади ефективності управління логістичною системою молокопереробних підприємств. *Ефективна економіка*. 2011. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7240>.

35. Логістичні витрати як критерій ефективності логістичних систем. Класифікація логістичних витрат. URL: https://pidru4niki.com/72632/logistika/logistichni_vitraty_kriteriy_efektivnosti_logistichnih_sistem_klasifikatsiya_logistichnih_vitrat.

36. Офіційний сайт ПрАТ «ЖЛК-Україна». URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/00445794/.

37. Офіційний сайт групи компаній JLC Group. URL: <https://www.ua-region.com.ua/00445794>.

38. XIV Міжнародний молочний конгрес. URL: <https://a7d.com.ua/novini/54111-xiv-mzhnarodnij-molochnij-kongres.html>.

39. УКІНФОРМ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3387763-y-ukraini-virobnictvo-moloka-skorotilosa-na-59.html>.

40. Статистичний щорічник України за 2020 рік. Державна служба статистики. URL:

https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/11/Yearbook_2020.pdf

41. Тривала війна стає все більш вірогідною. Яка економічна політика потрібна Україні? URL:

<https://www.epravda.com.ua/publications/2022/08/14/690382/>

42. Гладій М. Р., Протасович О. П. Сучасний стан та перспективи розвитку молочної галузі в Україні. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія "Проблеми економіки та управління".* №2(10). С. 20-31.

43. Капустіна К. Як війна-2022 змінює ринок молока в Україні. URL: <https://zemliak.com/biznes/2590-yak-viyna-2022-zminyuye-rinok-moloka-v-ukrajini>

44. Моніторинг цін на молоко: ринок реагує на девальвацію. URL: <https://avm-ua.org/uk/post/monitoring-cin-na-moloko-rinok-reague-na-devalvaciu>

45. Карпенко В. Оцінка забезпечення функціонування молокопереробних підприємств України. *Міжнародний науковий журнал.* 2020. Вип. 3-4. С. 62-75.

46. Сертифікат HALAL «халяльні» продукти. URL: <https://certificant.org/uk/sertifikat-halal-ta-xalyalni-produkti/>

47. Грек О. В., Лихолат О. С. Аспекти ресурсозбереження в молочної галузі. *Молокопереробка.* 2012. № 5. С. 20-23.

48. Система «YOUCONTROL». URL: <https://youcontrol.com.ua/ref/989217/?returnUrl=%252Fcontractor%252F%253Fid%25203D832545449>.

49. Статистична інформація по молочної галузі України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

50. Закон України «Про молоко та молочні продукти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1870-15#Text>

51. Офіційний сайт Головного управління статистики у Київській області.
URL: <http://www.kyivobl.ukrstat.gov.ua/p.php3?c=1359&lang=1>

52. Білошкурський М. В. Аналіз маркетингових логістичних систем матеріального забезпечення підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 5. Ч. 2. С. 24-27.

53. Волинчук Ю. В., Куделя І. О. Логістичне управління процесом постачання на підприємствах. *Економічні науки. Серія: Регіональна економіка*. 2013. Вип. 10. С. 32-38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnre_2013_10_6.

54. Технологія молока та молочних продуктів : навчальний посібник / Власенко В. В., Головка М. П., Семко Т. В., Головка Т. М. Харків: ХДУХ.

55. MRP II-система (планування виробничих ресурсів). URL: https://pidru4niki.com/1211120147759/informatika/mrp_ii-sistema_planuvannya_virobnichih_resursiv

56. Планування ресурсів підприємства: URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

57. Верников Г. Основы систем класса MRP-MRP II. Интернет-проект: «Корпоративный менеджмент»: Вебсайт. URL: <https://www.cfin.ru/vernikov/mrp/mrpmine.shtml>

58. Довгань Л. Є., Мохонько Г. А., Малик І. П. Управління проектами: навчальний посібник. Київ, 2017. 429 с.

59. Євдокимова В. В., Лозинський Д. Л. Аналіз економічної ефективності впровадження бухгалтерських інформаційних систем. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. Т. 49. № 3. С. 28-33.

60. Шибанін В. С., Червен І. І., Шибаніна О. В., Кареба М. І. Зміцнення та ефективне використання ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств: монографія. Миколаїв, МДАУ, 2010. 205 с.

61. Кожем'якіна М. Ю. Стан і напрями інвестиційного забезпечення сільського господарства. *Агроінком*. 2017. № 5–6. С. 42–46.